

Bruksela, 8 maja 2024 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2016/0222(COD)

9021/24
ADD 1 REV 1

CODEC 1132
ASILE 60

NOTA DO PUNKTU I/A

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Projekt DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona) (pierwsze czytanie) – Przyjęcie aktu ustawodawczego = Oświadczenia

Oświadczenie Republiki Bułgarii

Bułgaria dziękuje prezydencji hiszpańskiej i belgijskiej za ciężką pracę podczas negocjacji z Parlamentem Europejskim, które doprowadziły do zakończenia reformy azylowej.

Z zadowoleniem przyjmujemy porozumienie polityczne osiągnięte przez współprawodawców. Nowy system azylowy będzie stanowić pełnoprawną i ustrukturyzowaną wspólną europejską odpowiedź zapewniającą równowagę między solidarnością a odpowiedzialnością. Jako państwo członkowskie pierwszej linii, które jest stale narażone na ryzyko kryzysu migracyjnego i które ma zwiększone zobowiązania do zagwarantowania właściwego funkcjonowania strefy Schengen, Bułgaria będzie polegać, w duchu solidarności, na sprawiedliwym podziale odpowiedzialności i wsparcia ze środków unijnych w celu wdrożenia nowych przepisów.

W 2018 r. bułgarski Trybunał Konstytucyjny przyjął decyzję, w której stwierdził, że Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej propaguje koncepcje prawne związane z pojęciem płci, które są niezgodne z podstawowymi zasadami bułgarskiej konstytucji, i stara się wprowadzić rozróżnienie między płcią (ang. „sex”) jako

kategorią biologiczną (kobiety i mężczyźni) a płcią kulturową (ang. „gender”) jako konstruktem społecznym.

W związku z tym Bułgaria jest wdzięczna za wysiłki podjęte w celu rozwiązania problemów krajowych związanych ze stosowaniem terminów związanych z płcią w niektórych aktach wchodzących w skład pakietu azylowego z uwzględnieniem decyzji Trybunału Konstytucyjnego Republiki Bułgarii.

Bułgaria nie sprzeciwia się przyjęciu paktu o migracji i azylu, ale pragnie podkreślić, że będzie interpretować terminologię związaną z płcią, stosowaną w niektórych aktach stanowiących część pakietu azylowego, w rozumieniu kategorii biologicznej (kobiety i mężczyźni).

Oświadczenie Republiki Czeskiej

Republika Czeska uznaje potrzebę reformy obecnych przepisów regulujących unijną politykę migracyjną i azylową. Szereg wyzwań, a w szczególności rozwój sytuacji od czasu kryzysu uchodźczego w latach 2015–2016, uwidocznilo słabe punkty naszego systemu, którego nie da się już utrzymać. Ponieważ tylko wspólne rozwiązanie na szczeblu UE mogłoby zapewnić odpowiednią reakcję na problemy, z którymi UE i państwa członkowskie borykają się zarówno wspólnie, jak i indywidualnie, doceniamy wysiłki na rzecz wyeliminowania głównych niedociągnięć.

W trakcie negocjacji dotyczących paktu o migracji i azylu Republika Czeska dążyła w szczególności do zwiększenia ochrony granic zewnętrznych z myślą o zapewnieniu większego bezpieczeństwa w strefie Schengen, a także realnej równowagi między odpowiedzialnością a solidarnością.

Republika Czeska ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje fakt, że ostateczny kompromis nie nakłada obowiązku relokacji obywateli państw trzecich z innych państw członkowskich lub z państw trzecich. Jednocześnie, doceniając inne usprawnienia obecnego systemu, Republika Czeska zauważa, że wynik negocjacji międzyinstytucjonalnych nie do końca odpowiada ambicjom określonym w mandacie Rady oraz że dodatkowe obciążenia administracyjne dla państw członkowskich zagrażają skuteczności niektórych instrumentów, powodując trudności praktyczne i wzrost kosztów.

W związku z powyższym i zgodnie z podejściem pakietowym Republika Czeska postanowiła wstrzymać się od głosu nad instrumentami ustawodawczymi wchodzącymi w skład paktu. Republika Czeska docenia jednak ducha jedności UE i postrzega to szczególne osiągnięcie jako nową okazję do kontynuowania, przy zwiększonych wysiłkach, reformy unijnej polityki migracyjnej i azylowej, ze szczególnym uwzględnieniem wymiaru zewnętrznego i innowacyjnych pomysłów w tej dziedzinie.

Oświadczenie Węgier

Węgry są nadal głęboko przekonane o potrzebie opracowania wspólnego europejskiego systemu azylowego, który miałby na celu wyeliminowanie pierwotnych przyczyn nielegalnej migracji, zminimalizowanie i ostatecznie eliminację zachęt do nielegalnej migracji oraz zniechęcenie osób, które chcą nadużywać systemu azylowego, do wjazdu do Unii Europejskiej, a także przewidywałyby możliwość, aby wnioski o udzielenie azylu w państwach trzecich były rozpatrywane w oparciu o zasadę eksterytorialności. Aby osiągnąć te cele, musimy przede wszystkim uznać, że globalne wyzwania związane z migracją nie mogą zostać rozwiązane na terytorium Europy, a zatem nie powinniśmy importować nierozwiązanych problemów, lecz udzielać pomocy tam, gdzie jest potrzebna.

Aby opracować skuteczny wspólny europejski system azylowy, należy znaleźć równowagę między odpowiedzialnością a solidarnością, czego, naszym zdaniem, nie udało się jednak osiągnąć w proponowanych aktach ustawodawczych.

Węgry zdecydowanie stoją na stanowisku, że oprócz zapobiegania wtórnym przepływom celem zmiany dyrektywy w sprawie warunków przyjmowania jest wspieranie skutecznego przebiegu procedury azylowej. W okresie od 2018 r. stało się jednak jeszcze bardziej oczywiste, że do przepływów migracyjnych do Europy zachęcają również czynniki przyciągające, takie jak szeroki zakres świadczeń oferowanych w obecnym projekcie (ułatwianie dostępu do rynku pracy i zapewnienie diety dziennej w formie ekwiwalentu pieniężnego) lub zbyt elastyczne przepisy dotyczące zatrzymywania osób ubiegających się o azyl, które tylko zachęcają imigrantów ekonomicznych – którzy nie kwalifikują się do ochrony – do nielegalnej migracji do Europy.

Ponadto Węgry uznają i promują równość kobiet i mężczyzn zgodnie z ustawą zasadniczą Węgier oraz prawem pierwotnym, zasadami i wartościami Unii Europejskiej, a także zobowiązaniami i zasadami wynikającymi z prawa międzynarodowego. Równość kobiet i mężczyzn została zapisana w Traktatach Unii Europejskiej jako jedna z podstawowych wartości. W związku z powyższym i zgodnie z przepisami krajowymi we wszystkich stosownych aktach prawnych Węgry interpretują termin „gender” jako odniesienie do płci (ang. „sex”).

Ponadto, zgodnie z wielokrotnie ponawianym apelem Rady Europejskiej, Węgry nadal zdecydowanie podkreślają potrzebę osiągnięcia konsensusu w sprawie skutecznej polityki migracyjnej i azylowej bez tworzenia nowych czynników przyciągających.

Biorąc pod uwagę powyższe powody, Węgry nie są w stanie poprzeć przyjęcia przekształconej wersji dyrektywy w sprawie warunków przyjmowania, ponieważ stanowi ona niemożliwy do odseparowania element zasadniczo wadliwego systemu.

Oświadczenie Rzeczypospolitej Polskiej

1. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej docenia wysiłki Rady UE, Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej na rzecz osiągnięcia kompromisu w sprawie kompleksowej i odpowiedzialnej reakcji Unii Europejskiej na wyzwania związane z obecnymi procesami migracyjnymi. Jednocześnie podkreślamy, że polski rząd nie miał realnej szansy na udział w negocjacjach dotyczących paktu o migracji i azylu.
2. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej odnotowuje możliwość poprawy zarządzania niektórymi aspektami systemu migracyjnego i azylowego. Dalsza analiza aktów prawnych w ramach paktu pokazuje jednak, że nie uwzględniają one w wystarczającym stopniu specyficznej sytuacji państw członkowskich, które graniczą z Białorusią i Rosją i które w związku z tym znajdują się pod stałą i znaczną presją spowodowaną sztucznymi szlakami migracyjnymi. W tym kontekście warto zauważyć, że Rada Europejska wielokrotnie, w tym w konkluzjach z 14 i 15 grudnia 2023 r., podkreślała negatywne skutki zjawiska instrumentalizacji migracji i potępiała instrumentalne wykorzystywanie migrantów przez państwa trzecie do celów politycznych.
3. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej stoi na stanowisku, że pakt o migracji i azylu nie zapewnia właściwej równowagi między odpowiedzialnością a solidarnością i może potencjalnie stanowić pole do przyszłych sporów między instytucjami UE a państwami członkowskimi.
4. W związku z powyższym Rząd Rzeczypospolitej Polskiej postanowił głosować przeciwko wszystkim aktom prawnym wchodzącym w zakres tego paktu.

Oświadczenie Republiki Słowackiej

Republika Słowacka uznaje potrzebę reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego. Bardzo doceniamy wysiłki wszystkich prezydencji uczestniczących w tym procesie. Jednocześnie zdajemy sobie sprawę, że osiągnięcie kompromisu nie było łatwym zadaniem.

Niezwykle ważne jest jednak dla nas, aby nie wycofywać się z zajmowanych przez nas stanowisk, które deklarowaliśmy od dawna.

Doceniamy fakt, że pakt koncentruje się na usuwaniu przyczyn migracji w krajach pochodzenia, co może pomóc złagodzić presję na zewnętrzne granice UE.

Uważamy, że priorytetem udanej europejskiej polityki migracyjnej powinna być spójna ochrona granic zewnętrznych UE, a także skuteczna polityka powrotowa.

Pożądane jest przyjęcie wszelkich środków w celu zapobiegania nielegalnej migracji, a jednocześnie udzielanie pomocy osobom potrzebującym ochrony międzynarodowej.

Chociaż przyznajemy, że koncepcja obowiązkowych kwot relokacji została w dużej mierze zarzucona, nie jesteśmy przekonani, że przedstawione propozycje zapewniają właściwą równowagę między solidarnością a odpowiedzialnością.

Solidarność jest ważną zasadą zarządzania migracją, ale uważamy, że wybór formy musi zawsze w całości leżeć w gestii państwa członkowskiego. Niestety przedstawione propozycje nie spełniają tego wymogu, gdyż – jeżeli pewna liczba osób ubiegających się o azyl nie zostanie relokowana – wkłady finansowe stają się obowiązkowe. Jednocześnie, jeżeli spełnione zostaną określone warunki, obowiązkowe stają się także kompensowanie odpowiedzialności w ramach systemu dublińskiego. Elementy te stanowią silne czynniki przyciągające i stanowią zachętę do wtórnej migracji.

W związku z powyższym Republika Słowacka głosuje przeciwko przedłożonym wnioskowi w dziedzinie solidarności – rozporządzeniu w sprawie zarządzania azylem i migracją, a także rozporządzeniu w sprawie reagowania na sytuacje kryzysowe i spowodowane działaniem siły wyższej w dziedzinie migracji i azylu.

Ze względu na wzajemne powiązania wszystkich przedłożonych wniosków wstrzymujemy się od głosu nad pozostałymi wnioskami.